

Hans van Overdam, condamnat la moarte la Gent, relatarea din scrisoarea sa către frați, anul 1550 A.D.

Hans van Overdam, împreună cu tovarășii săi de închisoare pentru mărturia lui Isus Hristos, urează tuturor fraților și surorilor în Domnul, har, pace și o dragoste fierbinte, de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul Isus Hristos, căruia I se cuvine lauda, onoarea și maiestatea în vecii vecilor. Amin.

Preaiubiții mei, nu vă întristați din pricina mea (Ef. 3:13), ci lăudați-L pe Domnul că este un Tată atât de bun pentru mine, încât pot suferi legături și închisoare pentru mărturia lui Hristos, pentru care sper să intru și eu în foc. Domnul să-mi dea putere prin Duhul Său cel Sfânt. Amin. Umblați în frica Domnului, așa cum ați fost chemați. 1 Corinteni 7:17. Și chiar dacă nu ne mai vedem în trup, să ne vedem și în viitor, în împărăția Tatălui nostru, unde sper să ajung curând. Pacea Domnului să fie cu voi. Amin.

O, dragi frați și surori în Domnul, dorința și rugăciunea cea mai profundă a inimii mele este (Rom. 10:1), ca voi să vă străduiți în mod constant tot mai mult și mai mult să vă asigurați de chemarea la care sunteți chemați de Dumnezeu Tatăl, prin Hristos, pentru maiestatea și slava împărăției Fiului Său preaiubit, care a cumpărat Biserica Sa cu propriul sânge și S-a dat pe Sine însuși pentru ea, ca să o sfințească și să o curețe prin spălarea cu apă prin cuvânt, ca să și-o înfățișeze pe Sine însuși ca o Biserică glorioasă, fără pată, fără zbârcitură sau vreun lucru asemănător, ci să fie sfântă și fără cusur. Ef. 5:25-27.

De aceea, dragi prieteni, observați aici ce mare dragoste ne-a arătat Tatăl, care nu l-a cruțat pe singurul Său Fiu născut, și cum Hristos s-a predat de bunăvoie și a suferit moartea cea mai umilitoare și rușinoasă a crucii și și-a vărsat sângele Său prețios pentru noi, pentru a ne spăla și a ne curăța de păcatele noastre.

O, dragi frați și surori, să luăm aminte și să ne rugăm și să veghem cu sârguință, pentru ca nu cumva harul mântuitor al lui Dumnezeu și dragostea de nedescris a Tatălui și a lui Hristos să fie neglijate sau uitate de noi (Evrei 12:15), prin grijile și

neliniștile acestei lumi sau prin poftele și dorințele careucid sufletul, și să fim eliminați ca niște pete și riduri din glorioasa biserică a lui Hristos; da, tăiați ca niște ramuri neînsufleteite și destinați focului. Pentru că, preaiubiții mei, nu este suficient că am primit botezul prin credință și că am fost altoiți prin el în Hristos, dacă nu ținem tare până la sfârșit începutul încrederii noastre. Evr. 3:14.

De aceea, dacă este cineva care simte că s-a făcut pată sau rid, să aibă grijă să se grăbească, înainte ca ziua să vină asupra lui, ca lațul asupra păsării; să se pocăiască cu adevărată durere și penitență, să-și întărească mâinile care atârnă și genunchii slabi și să alerge cu toată puterea cursa care-i stă înaintea, ca nu cumva cel șchiop să fie întors din drum; ci să fie mult mai degrabă vindecat și întărit, ca să putem trece timpul șederii noastre aici în frica lui Dumnezeu și să ne păstrăm neîntinați de această lume rea și stricată, care este plină de înșelăciune, de capcane și de plase, pe care diavolul le pregătește cu scopul de a seduce sufletele oamenilor și de a-i lua prizonieri prin poftă și viclenii multiple.

Doamne, păzește-i (de acest ucigaș) pe călătorii Tăi care umblă cu nădejdea în Tine și care așteaptă ajutorul și mângâierea lor numai de la Tine. O, Tată ceresc, prin Isus Hristos, Domnul nostru, păzește-ne ca să poți săvârși lucrarea bună pe care ai început-o în noi, spre lauda și slava numelui Tău sfânt. O, Dumnezeule atotputernic și veșnic, cât de cu totul de neînțeles este harul tău și mila ta părintească față de cei care se tem și te iubesc. O, Părinte, cine nu ar trebui să se teamă de un astfel de Dumnezeu, care știe cum să-i izbăvească pe ai săi; deși poate părea că sunt părăsiți aici pentru o vreme, disprețuiți de toți oamenii, respinși și blestemați pe acest pământ, totuși nu-i părăsește pe ai săi prin mângâierea Duhului Său cel Sfânt în inimile noastre, care ne face îndrăzneți și bucuroși, ca să putem suferi ocară pentru numele Său. Și sperăm prin bunătatea lui Dumnezeu; că pelerinajul nostru se va sfârși în curând și vom fi eliberați din această lume mizerabilă și vale a plângerii, și că această casă pământească a cortului nostru va fi dizolvată, pentru a fi aduși acasă la Tatăl nostru ceresc și pentru a primi cununa vieții veșnice, care este pusă înaintea noastră și pe care sperăm că nicio creatură nu ne-o va lua. În acest scop, fie ca Atotputernicul și veșnicul Dumnezeu, Tatăl milostiv, să ne întărească prin Isus Hristos, Domnul nostru. Amin.

Dragi prieteni, dați-mi voie să vă spun cum a fost cu mine înainte de întemnițarea mea și cum ne-au tratat după întemnițare.

În momentul în care cei patru prieteni cu privire la care am compus imnul și la a căror ardere am fost martor, au fost sacrificați, am auzit că ei i-au atacat pe prietenii care încă mai rămăseseră în închisoare, cu mare viclenie și înșelăciune, prin sfatul profeților falși, ale căror minți sunt umplute în mod constant cu subtilitatea diavolului, chiar așa cum se lăudaseră că vor face. Prietenii noștri care au rămas acolo erau doi băieți și o fată, pentru care ne rugam zilnic cu multă sânguință Domnului, temându-ne ca nu cumva să fie mutați de la credință. În fiecare zi ne așteptam ca și ei să fie condamnați la moarte și, din cauza tinereții lor, am fost îndemnat în inima mea să mă așez la eșafod, atunci când urmau să fie condamnați la moarte, pentru ca, în cazul în care ar fi fost tulburați din orice motiv, să-i pot mângâia și, de asemenea, să-i mustru pe călugări, care îi tulburau și îi supărau foarte mult pe prietenii noștri atunci când erau duși la moarte. Dar, din păcate, bieții copii nu au ajuns atât de departe, pentru că s-au lăsat imprudent atrași în dispute cu falșii profeți, deși fuseseră suficient de avertizați să se ferească de aceasta, deoarece țineau la sufletele lor; căci nu este dat oricui să se certe, ci să mărturisească cu îndrăzneală credința. Aceasta, când este primită de la Domnul, bine se cuvine creștinilor.

Dar când acești bieți mieluși s-au angajat în controversă, au devenit perplecși în conștiința lor și au apostaziat de la adevăr, ceea ce le-a dat falșilor profeți un motiv de mare laudă, deoarece le câștigaseră sufletele și îi readuseseră la sfânta biserică. Când am auzit acest lucru, sufletul și duhul meu s-au întristat foarte mult din cauza pierderii bietelor oi, și pentru că falșii profeți, dar și consilierii se lăudau atât de mult cu căderea și distrugerea bieților miei și copii, pe care îi împinseseră la aceasta prin adjurații, așa cum veți auzi în continuare.

Fiind astfel întristat, am suspinat și m-am plâns lui Dumnezeu de violența și puterea diavolului, pe care o exercită prin copiii necredincioși. Atunci mi-a venit gândul să scriu câteva scrisori - cu scopul de a-i informa în mai multe locuri - înțelegând bucuria lor deșartă pentru pierderea bieților miei ale căror suflete le-au ucis. Am început atunci să scriu și, în timp ce eram astfel ocupat, sufletul meu s-a aprins atât de tare, încât ceea ce intenționam să fie o scrisoare mică de o palmă, a devenit o scrisoare de o foaie întreagă. Domnul mi-a deschis înțelegerea, astfel încât, într-un mod minunat, le-am dovedit domnilor, prin referiri la Scripturi, pedeapsa lor cu întregul imperiu roman și sfârșitul acestuia. În scrisoare am scris că am dorit și am cerut libertate în mod public pentru a disputa cu toți oamenii lor învățați, în prezența unui foc mare, în care partea învinsă ar fi

fost aruncată; de asemenea, că ar trebui să lase bieții miei în pace și că ar trebui să lase sabia puterii seculare și să se lupte cu Cuvântul lui Dumnezeu.

După ce am terminat această scrisoare, am arătat-o fraților, care au fost foarte mulțumiți de ea. Apoi am pus un frate, care era un scriitor mai bun decât mine, să facă șase copii ale ei. Între timp, bieții miei ruinați au fost eliberați din închisoare și au retractat totul. Unul dintre flăcăi a murit în aceeași zi în care a ieșit, la o leghe de oraș, și astfel a devenit un exemplu pentru cei care caută să-și salveze viața.

În momentul în care s-a întâmplat acest lucru, am venit cu Hansken Keeskooper de la Anvers și am făcut toate aranjamentele necesare pentru a dispune de scrisorile noastre. Sâmbătă seara am trimis scrisorile la stăpânii orașului și, de asemenea, am afișat două scrisori deschise în mijlocul orașului, pentru ca toată lumea să le poată citi. Îl laudăm și mulțumim foarte mult pe Domnul că am făcut acest lucru înainte de a fi prinși, pentru că am fost trădați cu toții de un Iuda, care era printre noi și care părea a fi unul dintre cei mai evlavioși dintre toți frații care erau acolo, atât de bine reușea să-și practice înșelăciunea. Scopul lui era de mult timp, după cum ne dăm seama acum, să trădeze un număr mare de prieteni. Acest trădător a fost prezent când au fost postate scrisorile. Stabilisem să ne întâlnim împreună duminică dimineața, pentru a vorbi despre Cuvântul Domnului; căci eu doream să-mi iau rămas bun de la frați, intenționând să plec într-o călătorie a doua zi. Dar Domnul să fie laudat, care a rânduit altfel. Dis-de-dimineață, Hansken a mers cu mine la pădurea unde urma să ne adunăm. Nu am găsit pe prietenii noștri în locul în care ne așteptam să-i întâlnim. I-am căutat o jumătate de oră bună și am ajuns la concluzia că nu veniseră încă, deoarece cu o seară înainte plouase puternic. Eram pe punctul de a ne întoarce, când am spus: „Să mergem, poate că sunt aici înaintea noastră” și am cântat încet, pentru ca, dacă erau acolo, să ne audă. Atunci am auzit un foșnet în pădure și i-am spus lui Hansken: „Prietenii noștri sunt aici.” Am rămas nemișcați și ne-am uitat să vedem cine va ieși. Atunci au ieșit trei bărbați cu arme și bastoane.

Am spus: „Ei bine, băieți, ați vânat un iepure și nu l-ați prins?”

Fetele lor s-au făcut palide ca moartea, s-au apropiat de noi, m-au apucat de braț și mi-au spus: „Predați-vă.”

Astfel ne-au prins, zicând: „Am prins un număr mare de oameni.”

Am văzut atunci o căruță întreagă plină de frații noștri, care stăteau legați, și trei judecători cu toți slujitorii lor, un număr mare, care îi păzeau. Când am ajuns la ei, i-am salutat pe frații noștri cu pacea Domnului și i-am mângâiat cu Duvintele Lui, cu îndrăzneală să lupte pentru numele Lui.

Apoi i-am muștrat pe judecători pentru că erau atât de dornici de a vărsa sânge nevinovat. După aceea, ne-au legat pe Hansken și pe mine cu lanțuri de fier și ne-au legat și degetele de la mâini și de picioare. Ne așteptam să ne ducă în oraș; dar cum fusesem prinși în altă seamă, a trebuit să mergem o jumătate de leghe mai departe. Am considerat că a fost o bună împrejurare că am putut sta împreună atât de mult timp, putând astfel să ne mângâiem unul pe altul pe drum, cu Cuvântul Domnului, înainte ca ei să ne despartă.

Am fost apoi duși la un castel, la o leghe de oraș, unde am fost ținuți toți împreună într-o singură cameră, rămânând acolo trei zile, căci aceasta era legea ținutului în care fusesem arestați. Acolo am mulțumit și am lăudat pe Domnul Dumnezeu nostru pentru că a rânduit totul atât de bine, încât am avut atât de mult timp liber să ne sfătuim unii pe alții. De asemenea, a venit multă lume din cetate, ca să ne vadă și să ne asculte; dar spre sfârșit nu s-a permis nimănui să intre în camera noastră. Acolo, șeful executorului judecătoresc principal al țării Aelst ne-a examinat în ceea ce privește credința noastră, pe care i-am mărturisit-o liber. Ne așteptam să fim duși la Aelst; dar, deoarece executorul judecătoresc din Gent ne pusese în căruță atunci când am fost prinși, pentru a ne duce la Gent, a trebuit să fim duși cu toții în acel oraș. Trădătorul care ne trădase a fost prins împreună cu noi, pentru ca noi să nu-l observăm. A fost pus într-o cameră separată și am simțit multă compasiune pentru el, pentru că nu putea fi cu noi, căci nu știam că era trădătorul nostru. De asemenea, a fost dus împreună cu căruța, la închisoarea din Gent, unde am aflat pentru prima dată că ne trădase.

Când am fost scoși din castel, pentru a fi duși în oraș, venise multă lume din oraș să ne vadă; acolo a fost prinsă soția fratelui meu, care era soră, pentru că mi-a vorbit, și a fost urcată în căruță; de asemenea, un bărbat care ne-a urat să ne fie bine. Am vorbit liber cu oamenii care veniseră, spunându-le că cei care se vor întoarce de la răutate și Îl vor urma pe Hristos trebuie să fie o pradă pentru fiecare. Is. 59:15. Erau mulți care ar fi vrut să stea de vorbă cu noi, dar nu îndrăzneau să o facă, din cauza judecătorilor răi. Eram zece dintre noi; doi erau pregătiți [pentru botez], iar patru erau novici; ceilalți doi au fost arestați pentru că au vorbit cu noi. Astfel, au dus două căruțe în oraș, în plină zi. Pe drum, au

prins și o femeie, numai pentru că ne-a spus: „Dumnezeu să vă păzească”. Și ea a trebuit să stea în căruță. Dar dacă i-ar fi prins pe toți cei care ne-au vorbit când am intrat în cetate și cărora le-am răspuns cu Cuvântul lui Dumnezeu, n-ar fi putut să-i ducă în douăzeci de căruțe, căci oamenii veneau în fugă din toate colțurile pe unde treceam; ca apa care coboară din munți și devine un pârâu mare, așa curgeau oamenii laolaltă, care continuau de la una din porțile cetății până la castelul contelui, care se află la celălalt capăt al cetății, o distanță de mers pe jos de aproximativ o oră. Am fost conduși până la castel, iar judecătorul țării Aelst, ne-a predat în mâinile lorzilor din Consiliul Imperial. Aici am fost închiși separat, unii în camere superioare. Femeile au rămas și ele sus; dar unsprezece dintre noi au fost conduși într-o temniță sumbră și adâncă, care conținea diverse celule întunecate construite din zidărie, în care am fost puși în grupuri separate de câte trei și trei. Dar Hansken și cu mine am fost băgați în cea mai întunecată dintre toate, în care se afla o cantitate mică de paie fărâmițate, cam cât un șorț plin, de care ne puteam folosi. Eu am spus: „Nu, nu: „Mi se pare că suntem împreună cu Iona în burta balenei, atât de întuneric este aici; am putea foarte bine să strigăm cu Iona către Domnul, ca El să fie mângâietorul și eliberatorul nostru, căci acum suntem lipsiți de orice mângâiere și ajutor omenesc.” Acest lucru nu ne-a deprimat, ci L-am lăudat și I-am mulțumit lui Dumnezeu, pentru că ni s-a permis să suferim pentru numele Lui. De asemenea, am vorbit cu frații noștri care zăceau în alte celule; pentru că ne puteam auzi cu ușurință vorbind unii pe alții. După ce am zăcut acolo timp de trei sau patru zile, Hansken și cu mine am fost chemați amândoi în fața lorzilor, unde am fost examinați și interogați cu privire la temeiul credinței noastre și la momentul în care fusesem botezați.

Domnul ne-a dat atunci, conform promisiunii Sale, o gură, ca să vorbim cu îndrăzneală, și am cerut să ni se permită să ne apărăm în public cu Cuvântul lui Dumnezeu. Ei ne-au răspuns că ne vor trimite oameni învățați, care să ne instruiască; după care am fost duși din nou jos.

La scurt timp după aceea, am fost dus sus, într-o altă cameră, la doi consilieri și un funcționar. Acolo m-au interogat foarte atent, unde fusesem și dacă știam că fusesem alungat cu șase ani în urmă, pe vremea lui Martin Huereblock, și unde ne ținusem întâlnirile; toate acestea le știau, căci trădătorul le spusese deja. Am spus: „De ce mă întrebați pe mine, care am venit din țări străine?”. (Căci intenționat nu am vrut să întreb prea multe, pentru ca, în cazul în care aș fi fost

arestat, să nu am prea multe de răspuns). „De ce mă interoghezi atât de îndeaproape?” „Nu ai încă destul sânge nevinovat de vărsat?” „Ești însetat de încă mai mult?”. „Întreabă cât de de aproape vrei”, am spus eu; „Judecătorul cel drept te va întreba din nou, dacă nu te pocăiești”.

Apoi m-au întrebat și mai mult și m-au îndemnat, prin botezul meu, să le spun: „Căci, au spus ei, știm că voi nu mințiți, deci spuneți-ne”.

Am spus: „Faptul că știți că noi nu mințim este pentru noi o mărturie de mântuire, dar pentru voi de pierzanie (Filipeni 1:28), pentru că voi ați omorât pe unii ca aceștia; dar învinuirea voastră nu are nicio putere împotriva adevărului.”

Tot ceea ce am spus a fost notat, iar ei m-au amenințat că mă vor tortura dacă nu le spun totul. Am spus: „Nu pot să vă spun ceea ce nu știu.” Astfel m-au chinuit foarte mult timp. După aceea am fost dus din nou jos. În acest fel au procedat cu toți prietenii noștri, cu fiecare în parte.

Într-o sâmbătă am fost dus din nou sus, în aceeași cameră. Erau de față patru călugări; gardianul minoriților, împreună cu altul, și superiorul iacobinilor, împreună cu altul. Împreună cu mine a venit un frate tânăr, care nu primise încă botezul, dar era pregătit pentru el.

După ce m-am așezat, i-am întrebat ce își doresc. Ei au spus că au fost trimiși de către domni, pentru a ne instrui și pentru a discuta cu noi despre temeurile și articolele credinței. Le-am răspuns că eram gata să fiu instruit cu Cuvântul lui Dumnezeu și să port o conversație cu privire la temeurile și articolele de credință, și aceasta în public, în prezența judecătorilor care urmau să ne judece, precum și a fraților și surorilor noastre care erau întemnițați cu noi.

Răspuns: „Nu vor permite acest lucru.”

Hans van Overdam. „Ei bine, lasă-i să facă ce vor; noi nu ne vom certa în secret și singuri, ca nu cumva cuvintele noastre să fie pervertite pe la spate.”

Răspuns: „Nu vom perverti cuvintele voastre”.

Hans. „Nu, vă cunoaștem bine.”

Întrebare. „Pentru ce ne iei? Ce rău ți-am făcut noi vreodată? Spune-ne, te rog, ce rău știi despre noi?”

Hans. „Dacă ați vrea să știți atunci; vă consider falși profeti și seducători.”

Aici am intrat într-o dispută cu privire la aspectul lor spiritual și la porunca Papei cu privire la puritatea preoților și a călugărilor, și de ce ei erau numiți spirituali, iar alții seculari, când toți ar trebui să fie spirituali.

Apoi au spus: „Acest lucru nu este de folos; haideți să ne certăm asupra articolelor de credință.”

Atunci am spus: „Ceea ce am spus, am spus.”

Aceștia au răspuns că le vor spune aceasta domnilor. Astfel ne-am despărțit, după ce ne-am certat între noi timp de două ore. Două zile mai târziu, Hansken și cu mine am fost chemați în fața lorzilor; cei patru călugări erau prezenți și au încercat să ne angajeze într-o dispută.

Le-am spus apoi domnilor: „Domnii mei, vă întreb, în ce casă ne aflăm, într-o casă a dreptății sau a violenței?”

Răspuns: „Într-o casă de justiție”.

Hans. „Să dea Dumnezeu să fie așa; dar, domnii mei, de ce ne acuzați, de ce ne țineți închiși și întemnițați ca niște hoți și criminali? Am nedreptățit pe cineva, sau ne acuzați de violență, crimă sau ticăloșie?”

Răspuns: „Nu; nu știm așa ceva despre dumneavoastră.”

Hans. „Ei bine, stăpânii mei, de ce ne-ați întemnițat?”

Răspuns: „Adversarii tăi îți vor spune asta.”

Hans. „Sunteți adversarii noștri?”

Răspuns: „Nu, dar suntem judecători”.

Apoi le-am spus călugărilor: „Sunteți voi adversarii noștri?”

Răspuns: „Nu.”

Hans. „Ei bine, dacă nimeni nu este adversarul nostru, de ce suntem închiși?”

Un consilier a spus atunci: „Împăratul este adversarul tău.”

Hans. „Noi nu am ofensat-o pe Majestatea Sa Imperială, conform puterii pe care a primit-o de la Dumnezeu, și ne vom supune lui în orice rânduală, în măsura în care putem face acest lucru în concordanță cu adevărul.”

Consilier. „Ați ținut ședințe ale acestei noi doctrine, iar Împăratul a poruncit să nu se facă acest lucru.”

Hans. „Dumnezeu nu l-a autorizat să facă astfel de porunci; prin aceasta el transcende puterea pe care Dumnezeu i-a dat-o, iar noi nu-i recunoaștem supremația; pentru că mântuirea sufletelor noastre ne privește mai mult, astfel încât să arătăm ascultare față de Dumnezeu.”

Călugării au spus atunci: „Noi suntem adversarii voștri, pentru că învățătura voastră nu este bună; căci dacă ar fi bună, nu ați predica în păduri și în colțuri, ci în mod deschis”.

Hans a spus apoi: „Dați-ne un loc liber în piață, sau în mănăstirile și bisericile voastre, și vedeți dacă atunci vom merge în păduri; dar nu, vă este teamă că veți fi muștrați; de aceea ați făcut în așa fel încât să nu puteți fi muștrați și ne-ați alungat din orașe și țări.”

Călugării: „Din păcate, nu noi am făcut-o, ci împăratul o face.”

Hans. „L-aiț îndemnat să o facă.”

Călugări: „Noi nu.”

Domnii au început atunci să vorbească împotriva noastră, de ce nu eram mulțumiți cu credința părinților noștri și cu botezul nostru.

Noi am răspuns: „Noi nu cunoaștem nici un botez al copiilor, ci un botez prin credință, despre care ne învață cuvântul lui Dumnezeu.”

Am avut apoi un schimb de multe alte cuvinte și i-am muștrat pentru că se angajează să fie judecători în probleme de credință, când ei nu înțelegeau Scripturile. „Dacă vreți să fiți judecători, fiți imparțiali și lăsați ca această chestiune să se desfășoare în ordine legiuită; lăsați ambele părți să se înfățișeze împreună și lăsați-i pe frații și surorile noastre care au fost aduși prizonieri aici împreună cu noi, să fie alături de noi. Atunci unul dintre noi, căruia Domnul îi va deschide gura, va vorbi, iar ceilalți vor asculta în tăcere în timp ce el vorbește; și

tot așa vor face și adversarii noștri”.

Domnii: „Nu vă vom lăsa să veniți împreună; am vrea să vă certați singuri aici.”

Am spus atunci: „Domnii mei, ar fi cel mai convenabil pentru voi și întreaga chestiune ar putea fi finalizată cu o singură dispută; altfel, va trebui să vă certați din nou cu unul sau doi de fiecare dată.”

Domnii: „Și atunci? Nu vom permite așa ceva.”

Atunci un consilier a spus: „Vor să le aibă împreună, pentru a se seduce și mai mult unul pe altul; de aceea nu li se poate permite să vină împreună.”

Hans. „Domnii mei, voi spuneți că sunteți judecători, dar noi vă considerăm adversarii noștri; pentru că voi căutați să ne faceți rău în toate felurile și să ne determinați pe noi și pe frații noștri, prin violență și subtilitate, să apostaziem de la credința noastră.”

Răspuns: „De ce să nu facem acest lucru, pentru a-i aduce înapoi?”

Hans. „Ei bine, domnii mei, ascultați: de vreme ce vedem că nu sunteți judecători, ci adversarii noștri, și că folosiți, ori de câte ori puteți, toată violența și subtilitatea, în avantajul vostru și în detrimentul nostru: În primul rând, ne-ați lipsit prin violență de testamentele noastre, în care ne găsim consolarea; în al doilea rând, ne-ați închis separat, pe unii în temnițe adânci și întunecate, pe alții în camere sus, sus; și, în al treilea rând, căutați să ne păcăliți și să ne înșelați prin dispute separate, pentru ca mai apoi să spuneți pe la spatele nostru, fraților noștri, că ne-ați învins și, invers, să ne spuneți același lucru despre frații și surorile noastre; de aceea, domnilor, nu vom disputa aici, decât dacă frații și surorile noastre sunt prezenți.”

Când au auzit că planul lor împotriva noastră nu s-a desfășurat conform dorinței lor, s-au înfuriat foarte tare, la fel și călugării. Am văzut destul de ușor la ce se rezuma și că tot ceea ce făceau ei era pură înșelăciune; căci, deși era dovedit de Scripturi, cu privire la mai multe articole, că erau în neregulă, totuși ei nu voiau să recunoască acest lucru și se scuză cu împăratul și mandatele sale, iar călugării cu obiceiurile de lungă durată ale bisericii romane (Înțelepciunea 14:16) și cu numărul mare al strămoșilor noștri; și când li s-a dovedit contrariul din Scripturi, era la fel ca mai înainte, chiar ca și cum cineva ar fi vorbit unei sobe.

Am spus atunci: „Domnii mei, nu ne veți permite să ne certăm într-o ordine legiuită, așa cum am cerut?”

Răspuns: „Nu.”

„Ei bine”, am spus noi, „cunoașteți temeiul credinței noastre, pe care vi l-am mărturisit de bunăvoie; acum puteți face cu noi ce vreți (Ier. 26:14), atât cât vă va îngădui Dumnezeu; dar luați bine seama la ce faceți, căci există un judecător încă mai mare decât voi. Efes. 6:9. Fie ca Domnul să vă deschidă ochii înțelegerii, ca să vedeți cât de mizerabil sunteți seduși și înșelați de falșii profeți, într-adevăr, astfel încât să luptați împotriva lui Dumnezeu și a Mielului, pentru care va fi greu cu voi, dacă nu vă veți pocăi.”

Apoi am fost conduși din nou, pentru că nu voiam să ne certăm mai departe; căci convenisem asupra acestui lucru, când eram încă împreună în castel, în afara orașului, ca nu cumva să-i ia pe cei simpli pe nepregătite prin certuri. De aceea nu puteau convinge pe nimeni că i-au învins, știind cu toții că nu trebuiau să se certe, decât în prezența celorlalți, caz în care disputa ar fi tins la mângâierea și îndemnarea fraților și surorilor noastre care ar fi trebuit să o audă; căci atunci când am văzut că au făcut tot ce au putut, nu am lăsat să lipsească nimic din partea noastră, întrucât necesitatea o cerea. Când și-au dat seama că acest lucru nu promitea succes, au încercat o altă schemă. Au trimis un consilier și doi frați, unu gri și un negru, într-o cameră, în fața căroră au fost aduși câte un frate sau o soră, pe rând, pentru a se certa cu ei și pentru a apăra temeiul credinței lor; dar ei au declarat că nu se vor certa singuri într-o cameră, ci în mod deschis, când vom fi împreună în fața domnilor. „Vă conjurăm pe credința și botezul vostru, să vă certați aici”. Fratele a răspuns: „Îmi cunosc credința și botezul; dar cu adjurația voastră nu am nimic de făcut; prin urmare, să venim împreună, pentru că exact asta dorim, să ne certăm deschis cu voi, dar nu așa, singuri într-o cameră”. Atunci a fost chemat un altul, și așa a continuat până când toți au fost aduși în fața lor; dar nimeni nu a vrut să dispute în acest mod. După aceea a trebuit să mă prezint și eu singur într-o cameră, în fața unui consilier și a doi călugări, care au început și ei să mă conjure. Atunci am spus: „De ce mă conjurați, ca să arunc trandafirii în fața câinilor și perlele în fața porcilor, ca să le călcați în picioare? Nu, asta mi-a interzis Domnul să fac. Mat. 7:6. Ba nu, consider Cuvintele lui Dumnezeu mult prea prețioase, decât să las lumina să strălucească în zadar aici, prin care nimeni nu ar fi luminat, ci ar fi doar blasfemiât și batjocorit, așa cum faceți voi când vi se spune adevărul”.

Apoi m-au îndemnat și mai mult, dar eu le-am răspuns: „De ce vă certați atât de mult? Nu mă interesează ce-mi spuneți, căci așa fac vrăjitorii, care jură împotriva adevărului. 2 Cron. 33:6. Dar acum văd clar, cum au fost ucise și seduse sufletele celor doi frați și surori ai noștri (Ezec. 13:19), a fost prin adjurația ta vrăjitorească, căci ei nu s-au păzit de subtilitatea diavolului și nu aveau darul de a se certa”.

Gardianul a spus apoi: „Te-ai lăudat în scrisoare că vei disputa public; de ce nu îndrăznești să o faci acum?”

Hans. „Călugăr, eu încă doresc din toată inima să-mi apăr credința cu cuvântul lui Dumnezeu, în mod public, în fața tuturor oamenilor (1 Pet. 3:15); dar căciula ta ar tremura cu totul altfel, dacă ar trebui să te cerți cu mine cu riscul focului și dacă autoritățile nu te-ar proteja.”

Consilieru: „Nu, nu dorim să vă lăsăm să vă certați public; acum sunteți în mâinile noastre.”

Hans. „Am dorit-o, înainte de a ști că voi cădea în mâinile tale; dar acum văd bine că am căzut în ghearele vulturului (2 Esdra 11) și oricine intră în ele nu poate scăpa fără să-și piardă sufletul sau trupul.”

Consilierul: „Cine este vulturul, Împăratul?”

Hans. „Nu, este vorba de Imperiul său, ci de puterea romană (catolică); citește scrisoarea pe care ți-am scris-o; îți va spune.”

Am schimbat apoi multe alte cuvinte, iar călugării s-au supărat pe mine și au început să rostească cuvinte umflate. Am spus atunci că Pavel profetise corect despre ei, că erau blasfemiatori, mândri și îngâmfați. 2 Timotei 3:2.

Atunci fratele Jan de Croock s-a înfuriat atât de tare încât a început să plângă: „Nebuni, nebuni, eretici, eretici sunteți voi!”

Hans. „Iată, nu este acesta un bun învățător?” Dar Pavel spune că un învățător nu trebuie să fie nici certăreț, nici mânios.” 1 Tim. 3:3; Tit. 1:7. Consilierul s-a simțit rușinat că monahul s-a purtat atât de rușinos și i-a poruncit să tacă.

La un alt moment ulterior au venit doi preoți seculari: Sir Willem de Nieuwenland și preotul paroh al bisericii sf. Mihail. I-am întrebat ce doresc. Mi-au răspuns: „Am

venit să vă căutăm sufletul.” De data aceasta m-am ascuns cât de mult am putut, în speranța că vom putea disputa deschis în fața lorzilor, deoarece mi-au spus că vor face tot ce le stă în putință în acest sens. Dar când am auzit că nu se poate, m-am gândit că, atunci când vor veni din nou cu funcționarul, trebuie să ne abordăm unul pe altul într-un mod cu totul diferit, față de ceea ce am făcut ultima dată. Atunci am întrebat: „Ce doriți?”

Răspuns: „Dorim ca tu să te lași instruit, pentru că, iată, îți căutăm sufletul”.

Hans. „Atunci te chinui atât de mult să cauți suflete?”

Răspuns: „Da.”

Hans. „Ei bine, du-te în cetate, în orice loc, la bețivi, curvari, defăimători, hulitori, lacomi, mândri, idolatri, desfrânați, lacomi și ucigași, care varsă sânge nevinovat; toți aceștia sunt încă frații tăi; du-te, caută-le sufletele; Hristos le-a găsit pe al meu.”

Răspuns: „Îi îndemnăm și atunci ne eliberăm sufletele”.

Hans. „Asta nu este suficient; trebuie să mergi la ei și să-i mustri, iar dacă nu te vor asculta, trebuie să-i aduci în fața bisericii și să-i mustri deschis; dacă tot refuză să asculte, exclude-i din biserică și lasă-i să fie pentru tine ca păgâni și vameși, așa cum ne învață Hristos și cum scrie Pavel către Corinteni. Reprobați-i și pe judecătorii voștri, care fac violență și nedreptate, da, care varsă sânge nevinovat”.

Unul dintre preoți a spus atunci: „Să mergem să-i muștrăm pe magistrați?”

L-am întrebat dacă Dumnezeu face deosebire între oameni.

Răspuns: „Nu.”

Hans. „Vrei să fii un slujitor al lui Dumnezeu și să ai respect față de persoane?”

Răspuns: „Acest lucru ar stârni un scandal în oraș și ne-ar ucide.”

Hans. „Atunci suferă de dragul neprihănirii.”

Dar mi s-a părut că nu aveau o mare dorință de a suferi pentru asta. Pe scurt, am tratat atât de mult de interdicție, încât, dacă s-ar urma cuvintele lui Hristos și ale

lui Pavel, Papa, Prelații, Împăratul și Regele, da, ei înșiși cu toată mulțimea lor ar fi excluși, și ar rămâne doar un număr foarte mic.

Le-am spus atunci că toată casa lor era în flăcări, aprinse de flăcările iadului, și că ar trebui mai întâi să stingă focul, înainte de a veni să vadă dacă casa noastră este în pericol de incendiu. După care au plecat; unul dintre preoți nu a mai venit. În acest fel m-am purtat și cu Sir Anthony van Hille; el i-a chinuit pe ceilalți, dar pe mine m-a lăsat în pace.

Prin aceasta îi încredințez pe dragii mei frați și surori în Domnul în mâinile Atotputernicului Dumnezeu și Tată, prin Isus Hristos, Domnul nostru. Amin.

Scrisă în timp ce se afla în închisoare pentru mărturia lui Hristos. Am zăcut într-o temniță întunecată timp de o lună; acum mă aflu într-o groapă adâncă și rotundă, unde este ceva mai multă lumină, și aici am scris această scrisoare. Sper să-mi ofer jertfa în această săptămână, dacă aceasta este voia Domnului, împreună cu cei pe care Domnul i-a rânduit pentru aceasta; căci dacă nu va avea loc în această săptămână, fără îndoială că va fi amânată încă două luni, pentru că nu se va ține niciun tribunal timp de șase săptămâni. Să știți că frații și surorile noastre sunt de bună dispoziție și curajoși, prin harul Domnului; Dumnezeu să fie lăudat pentru aceasta. Te rog, prin dragostea frățească pe care mi-o porți, să trimiți această scrisoare în Friesland, în special în Emdenland; mă refer la aceeași scrisoare, cât mai curând posibil; poți să o copiezi, dar grăbește-te cu ea. Doresc din suflet să fie păstrată, ca să nu fie ruptă sau murdară. Frații care sunt în temniță cu mine vă salută pe toți cu pacea lui Dumnezeu. În fiecare zi ne rugăm Domnului pentru voi; faceți la fel și pentru noi. Umblați în pacea Domnului și vă va fi bine. După ce această scrisoare va fi citită, trimiteți-o la Anvers, ca să fie trimisă la biserica din Emden, ca să poată fi citită de fiecare; acest lucru îl doresc de la dragii mei frați, prin dragostea frățească pe care mi-o purtați.

O RELATARE A MORȚII LUI HANS VAN OVERDAM ȘI HANS KEESKOPER

După ce acești doi miei au fost condamnați, procurorul general a spus: „Faptul că sunteți condamnați ca eretici, este din cauza faptului că diverși învățați s-au certat cu voi și nu ați vrut să vă lăsați instruiți.”

Hans van Overdam. „Domnii mei, dacă am fi putut să ne certăm în public, s-ar fi văzut curând ce oameni buni și învățați erau.”

Procurorul general. „Este prea târziu acum; este prea târziu acum!”

Amândoi au fost trimiși atunci la plimbare, plecând cu zâmbetul pe buze.

Hans van Overdam. „Da, da, e prea târziu acum!”

Hans Keeskooper se înțelese cu Hans van Overdam ca, pe eșafod, să-și dea jos ciorapii, iar între timp Hans van Overdam să vorbească poporului, ceea ce s-a și făcut. Când călăii au vrut să-l asiste pe Hansken, acesta din urmă a dorit să o facă singur, pentru ca Hans van Overdam să vorbească mai mult timp poporului. Acest lucru fiind făcut, fiecare a fost așezat pe un rug, iar ei și-au oferit trupurile lui Dumnezeu.

Notă

Această relatare a fost extrasă din cartea Oglinda Martirilor, publicată în anul 1660 de Thilemann J. van Braght, disponibilă în domeniul public.

Scopul publicării nu este pentru a susține învățăturile pe care martirii prezentați le-au urmat (care de cele mai multe ori sunt necunoscute).

Am avut în vedere doar relatarea istorică despre suferințele și martirajele la care au fost supuși cei ce au dorit să-l urmeze pe Hristos și care nu și-au iubit viața.

Scopul nostru este să încurajăm pe cei ce vor să trăiască o viață de biruință cu Hristos.